

Міністерство освіти і науки України
«ARTIFEX» Університет в Бухаресті
Державна вища професійна школа в Коніні
Державна вища технологічно-економічна школа
ім. Броніслава Маркевича в Ярославі
Державний біотехнологічний університет
Європейський гуманітарний університет у Вільнюсі
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
Навчально-реабілітаційний заклад вищої освіти
«Кам'янець-Подільський державний інститут»
Південночеський університет в Чеських Будейовицях
Полтавський державний аграрний університет
Приватний заклад вищої освіти
«Східноєвропейський університет імені Рауфа Аблязова»
Турецький Гіресунський університет
Університет Миколаса Ромеріса
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Львівський національний університет природокористування
Кафедра обліку та оподаткування

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО БІЗНЕСУ:
ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВИЙ ТА УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТИ**

***МАТЕРІАЛИ V МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ***

22-23 березня 2023 р.

Частина 2

ЛЬВІВ 2023

УДК 330.341.1:005.92

О-17

Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти: матеріали V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 22-23 березня 2023 р. Ч. 2. Львів: ЛНУП, 2023. 424 с.

ISBN 978-617-7915-96-5

Організаційний комітет:

Людмила ГНАТИШИН – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку та оподаткування, Львівський національний університет природокористування;

Станіслав ВАСИЛШИН – д.е.н., професор кафедри обліку, аудиту та оподаткування, Державний біотехнологічний університет;

Катерина ПИЛИПЕНКО – д.е.н., професор кафедри економіки та готельно-ресторанного бізнесу, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького;

Тетяна ЧЕРНЯВСЬКА – доктор наук, професор, Державна вища професійна школа в Коніні, Польща;

Рафаел ЧЛОЧІ – професор, декан факультету економічного інжинірингу та бізнесу, Технічний університет Молдови;

Оксана ПРОКОПИШИН – к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування, Львівський національний університет природокористування, відповідальний секретар конференції;

Наталія ЖИДОВСЬКА – к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування, Львівський національний університет природокористування;

Ольга МАЛЕЦЬКА – к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування, Львівський національний університет природокористування;

Наталія ТРУШКІНА – к.е.н., старший дослідник, професор кафедри маркетингу, фінансів, банківської справи та страхування, ПЗВО «Східноєвропейський університет імені Рауфа Аблязова»;

Любов ДРАНУС – к.е.н., доцент кафедри менеджменту, Чорноморський національний університет імені Петра Могили;

Наталія КАНЦЕДАЛ – к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування, Полтавський державний аграрний університет;

Ольга ЛЕГА – к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування, Полтавський державний аграрний університет;

Ірина ГУМЕНЮК – к.е.н., доцент, в.о. керівника Навчально-наукового інституту економіки, фінансів та діджиталізації, НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут»;

Марина ПОЛЕГЕНЬКА – к.е.н., доцент кафедри економіки, Дніпровський державний аграрно-економічний університет.

У збірнику представлено матеріали V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти». Результати наукового пошуку можуть бути використані для подальших наукових досліджень та формування нових наукових ідей.

Усі матеріали подаються в авторській редакції

За вигляд, зміст, достовірність та відсутність плагіату у тезах відповідають автори.

ISBN 978-617-7915-96-5

© Львівський національний університет природокористування, 2023
Кафедра обліку та оподаткування, 2023

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 4		
СУЧАСНИЙ БІЗНЕС: УПРАВЛІННЯ ТА ОПОДАТКУВАННЯ		
Horodetska N., Havryshkiv N., Turchyn I.	TIPS FOR BUSINESS LEADERS TO MASTER	12
Markovych N.V.	UKRAINIAN BUSINESS IN WAR CONDITIONS: RECOVERY OF PRODUCTION AND PROBLEMS OF UNCERTAINTY	14
Mukrimin S. Guney, Musa Demir, Birkut Güler, Hasan Onur Tan, Hakan Adatepe	A NEW APPROACH TO DRYING SYSTEM OF SHELLLED HAZELNUT	17
Cui Xiaoping	THE ROLE OF INNOVATION MANAGEMENT SYSTEM IN THE ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE ENTERPRISE	19
Kolodii I.	COMPETITIVE SECURITY ANTI-CRISIS MANAGEMENT IN AGRICULTURAL ENTERPRISES	22
Kotik M., Skorobogatova N.	ORGANIZATIONAL FEATURES OF THE ACCOUNTING SYSTEM AT A SMALL ENTERPRISE	24
Maletska O., Aleksandraviciute B., Maletskiy Y.	INTERNATIONAL EXPERIENCE: TAX ADMINISTRATION OF LITHUANIA AND UKRAINE	26
Zhang Yuanyi	THE REFORM AND INNOVATION OF HUMAN RESOURCES MANAGEMENT UNDER THE BACKGROUND OF INFORMATIZATION	28
Zhao Jing	BUILDING AN EMPLOYEE-CENTRED CORPORATE CULTURE	31
Антонюк Н., Гарнічарова М., Бенкова Є.	НОВІ ВИКЛИКИ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ БІЗНЕСУ ПІД ЧАС ВІЙНИ	34
Бабіч А.	ПРИНЦИПИ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ У СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ	37
Барило О.	ОСОБЛИВОСТІ СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ АГРОБІЗНЕСУ	40
Баценко Л., Безугла Ю.	АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СТРАТЕГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	43
Баценко Л., Кипенко А.	СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ПЕРСОНАЛУ ЯК ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПЕРЕРОБНОГО ПІДПРИЄМСТВА	45
Баценко Л., Панаріна М.	УПРАВЛІННЯ В ТОРГОВО-ТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ У КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТА ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ	48
Болюх І., Кобелева Т., Перерва П.	СТРАТЕГІЧНИЙ МАРКЕТИНГ: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ВИКОРИСТАННЯ	50
Бондар А.	МІНІМІЗАЦІЯ РИЗИКІВ ПІД ЧАС УХВАЛЕННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ	53
Бричко А.	РОЛЬ МЕНЕДЖМЕНТ КОНСАЛТИНГУ В ДОСЯГНЕННІ СТРАТЕГІЧНИХ ЦІЛЕЙ БІЗНЕСУ	55
Бурик К.	УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ ПЕРСОНАЛУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ В УМОВАХ ВІЙНИ	57

Висоцька А.	МЕТОД КОМПЕНСАЦІЇ ЯК ОДИН ІЗ ДІЄВИХ СПОСОБІВ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ	60
Вихор М., Гринчук К.	ЕВОЛЮЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ТЕОРЕТИЧНИХ ЗАСАД УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	63
Вільчинська Є.	ОПОДАТКУВАННЯ АГРАРНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	67
Вініченко І., Кобець Є.	ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ ПІДПРИЄМСТВА	69
Галинська А., Жадан Я.	ПСИХОЛОГІЧНІ МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТНИМИ СИТУАЦІЯМИ В ОРГАНІЗАЦІЇ	72
Галянт Д.	ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО ПІДБОРУ КАДРІВ В ОРГАНІЗАЦІЇ	75
Герчанівська С.	УПРАВЛІННЯ МАРКЕТИНГОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	78
Гіржева О.	АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ СУЧАСНИМ БІЗНЕСОМ: МІСЦЕ ТА РОЛЬ	80
Горошанська О., Кащена Н.	ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ	83
Городецький І., Мазур І., Магац М.	АКТУАЛЬНІСТЬ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ БЕЗПЕКОЮ ПРАЦІ ДЛЯ РОЗВИТКУ ВИРОБНИЦТВА	85
Гринчук Ю., Шевченко А.	ІДЕНТИФІКАЦІЯ НАПРЯМІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РОЗВИТКУ МОЛОКОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ	88
Дранус Л., Кірушов Ю.	УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	91
Дранус Л., Максимчук К.	ОСОБЛИВОСТІ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТЮТЮНОВОЇ ІНДУСТРІЇ	94
Дроботя Я., Дорошенко О.	ХМАРНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ОСНОВА БАНКІВСЬКОЇ БЕЗПЕКИ	97
Єрмолаєва М., Абакумова В.	ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ГРОМАДЯН: ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ	99
Калайтан Т., Грибак О., Кушнір Л.	ФІСКАЛЬНЕ СТИМУЛЮВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТУРИЗМУ	102
Каліна І.	СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ АКТИВІЗАЦІЇ БІЗНЕСУ	105
Квасній З., Квасній О.	ДО ПИТАННЯ АКТИВІЗАЦІЇ БІЗНЕСУ В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ	107
Кобець Є.	ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ ПІДПРИЄМСТВА	109
Коник М.	ОСНОВНІ ПІДХОДИ SMM ДЛЯ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ	112
Копил Є.	УПРАВЛІННЯ СТІЙКИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ТУРБУЛЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА	114
Крушельницький М.	ПОЛІТИКА УПРАВЛІННЯ АГРОВИРОБНИЦТВОМ В УМОВАХ ВІЙНИ І ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ	117
Кулик В.	ОПОДАТКУВАННЯ ПОДАТКОВИХ РЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	120
Ланченко Є., Овдієнко І., Романенко О.	ВИКОРИСТАННЯ ЛЮДСЬКИХ РЕСУРСІВ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	123

Лега О., Яловега Л., Прийдак Т.	МІНІМАЛЬНЕ ПОДАТКОВЕ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ: СУТНІСТЬ ТА ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ	126
Литвиненко С.	ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ В СТРАТЕГІЧНОМУ УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ	130
Лішук Д., Сай Л.	HR-БРЕНДИНГ: СУТНІСТЬ І ПРОЦЕС РЕАЛІЗАЦІЇ	132
Майборода М., Семенякін С.	АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМИ РЕСУРСАМИ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ	135
Мала С., Клименко О.	МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА	138
Марутяк Г., Томашівська М.	СПРОЩЕННЯ ОПОДАТКУВАННЯ ЯК МЕТОД ПОДАТКОВОГО СТИМУЛЮВАННЯ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВІЙНИ	142
Мачульська М.	ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ НА ПІДПРИЄМСТВАХ	145
Морозова А.	РОЗВИТОК РИНКУ НІШЕВИХ КУЛЬТУР В УКРАЇНІ: АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬГОСПВИРОБНИКІВ	147
Муха І.	ОСОБЛИВОСТІ БІЗНЕС-РИЗИКІВ ДЛЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	150
Олійник М.	ПОДАТКОВА РЕФОРМА В УМОВАХ ВІЙНИ	153
Остапчук С.	НАСЛІДКИ ВІЙНИ КРІЗЬ ПРИЗМУ БУХГАЛТЕРСЬКИХ ПРОЦЕДУР І ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВ	155
Полегенька М.	ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ АГРОБІЗНЕСУ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ	158
Пугачевська К., Карабелеш С.	ГЕНЕЗИС ТЕОРІЙ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ	161
Присяжнюк О.	РОЛЬ МАРКЕТИНГОВОЇ КОМУНІКАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В АДМІНІСТРУВАННІ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ	163
Рибалко О., Павлова І.	РЕЙНЖИНГІНГ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ В ОБЛІКУ ТА КАЛЬКУЮВАННІ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ	165
Рибалко О., Яцун Д.	ОПТИМІЗАЦІЙНИЙ ПІДХІД ДО ОЦІНЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ АВТОТРАНСПОРТНОГО ПІДПРИЄМСТВА	168
Сас Л., Слободян Н.	АУТСОРСІНГОВІ ПОСЛУГИ В УПРАВЛІННІ ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА	171
Свидрук І.	ПСИХОЛОГІЧНА ГОТОВНІСТЬ КЕРІВНИКІВ ДО УПРАВЛІННЯ	173
Смігунова О., Вареца Д., Фисун К.	УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ В РОБОТІ З ПЕРСОНАЛОМ	175
Середа О.	РЕГУЛЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНО-РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	178
Середяк Р.	ОБОРОТНІСТЬ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	180
Станько Т.	СТРАТЕГІЯ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ З ВИРОБНИЦТВА БІОПАЛИВА	182
Трохименко І.	ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ РЕЗЕРВІВ ПІД ЧАС ФОРС-МАЖОРУ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ	185

	ПІДПРИЄМСТВАХ	
Трушкіна Н., Чернух Д.	АНАЛІЗ МЕТОДИК ОЦІНЮВАННЯ РОЗВИТКУ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ	188
Тягнибедіна Я.	ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ ПІД ЧАС ВІЙНИ	191
Усата Н.	ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК ДРАЙВЕР РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА ТА СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ В УМОВАХ ВІЙНИ	193
Федик О.	ЧИННИКИ ОБМЕЖЕННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ АГРОПІДПРИЄМСТВ	195
Хамініч С.	РОЛЬ МАРКЕТИНГОВИХ СТРАТЕГІЙ В УПРАВЛІННІ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ	197
Хомюк Н.	РОЛЬ ДІЛОВИХ КОМУНІКАЦІЙ У РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА	200
Чумак В., Антіпова В.	УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА	202
Чумак В., Бражник Л.	ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ГРОМАДЯН: ПРОБЛЕМИ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ	208
Чумак В., Теренін Р.	АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ ТА ПОПЕРЕДЖЕННЯ БАНКРУТСТВА СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА	211
Шевченко В.	ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ПРОФЕСІЙНО- ОСОБИСТІСНИМ РОЗВИТКОМ ПЕРСОНАЛУ ОРГАНІЗАЦІЇ	213
Шутка С., Воляник Г., Колінько Н.	МІСЦЕ ТА ЕКОНОМІЧНА РОЛЬ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ	213
Яцишин С.	БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК РИЗИК-ОРІЄНТОВАНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	216
РОЗДІЛ 5		
ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ В УПРАВЛІННІ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ		
Hryshyna N.	DIGITAL TECHNOLOGIES IN BUSINESS PROCESS MANAGEMENT: TRENDS AND PERSPECTIVES	220
Posternak I., Posternak S., Posternak O.	TECHNOLOGICAL TRENDS OF DIGITIZATION WORLD ECONOMY	222
Kostyrko O.	TYPES OF INFORMATION SYSTEMS USED IN MANAGEMENT OF ENTERPRISE BUSINESS-PROCESSES AND ISSUES RELATED TO THEIR USAGE	224
Андрушко О.	ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ ДІДЖИТАЛ-ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ СУЧАСНОГО АГРАРНОГО БІЗНЕСУ	227
Бірченко Н.	ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ОБЛІКУ ЯК ЕЛЕМЕНТ ЦИФРОВІЗАЦІЇ БІЗНЕСУ	229
Гримак А., Кравців І., Урбан І.	МАРКЕТИНГ ЯК ПРІОРИТЕТНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ЧИННИК ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	231
Верзун А., Войничка Л., Ковалів В.	ІНТЕГРАЦІЯ СУЧАСНИХ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС- ПРОЦЕСАМИ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	233

	ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ	
Гайда Г.	ПЕРСПЕКТИВИ ІНТЕГРАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ У ВІДБУДОВУ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ	235
Гришина Л., Тарасюк В.	ЦИФРОВІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЯК СКЛАДОВА РОЗВИТКУ АГРОБІЗНЕСУ УКРАЇНИ	237
Захаркевич Н., Арзянцева Д.	ТЕХНОЛОГІЇ ВІДБОРУ ПЕРСОНАЛУ ДЛЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ РОБОТИ	240
Зеліско Н., Верховод І.	КЛЮЧОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ЦИФРОВОЇ КОМЕРЦІЇ В УКРАЇНІ І СВІТІ	243
Іваницький І.	ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ В ОБЛІКУ	246
Квасній Л., Салашник І.	ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В БІЗНЕСІ	249
Кирильєва Л., Наумова Т.	МОДЕРНІЗАЦІЯ МОДЕЛЕЙ ЕЛЕКТРОННОЇ ТОРГІВЛІ В ПЕРІОД ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ	252
Ксьонжик І., Мацьків Г.	ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНОЛОГІЇ БЛОКЧЕЙН В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ	254
Кучмійова Т.	РОЗВИТОК ЦИФРОВІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ	257
Лега О., Черненко К.	ПЕРЕВАГИ АВТОМАТИЗАЦІЇ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ В INSTAGRAM	259
Максимчук Т.	ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА, ЙОГО ОЦІНКА ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ	262
Маніяк О.	СУТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ	265
Марченко М.	ЦИФРОВІ ЛАНЦЮГИ ПОСТАВОК ЯК СПОСІБ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ	268
Немчук П.	УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ: ПЕРЕВАГИ, ЕТАПИ ЖИТТЄВОГО ЦИКЛУ, НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ	270
Помазан Л.	МАРКЕТИНГОВА ДІЯЛЬНІСТЬ В УМОВАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВА	273
Похиленко Н.	ЦИФРОВЕ ДОРАДНИЦТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОСТІ АГРОБІЗНЕСУ	275
Прийдак Т., Лега О., Яловега Л.	АВТОМАТИЗАЦІЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА: ФУНКЦІОНАЛЬНІ МОЖЛИВОСТІ	278
Роздайбіда Н., Бойчук О.	ЦИФРОВІЗАЦІЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМСТВА	281
Сидоренко Є.	ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ	284
Сусліков А.	НЕЙРОМЕРЕЖЕВЕ МОДЕЛЮВАННЯ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ РИНКОВОЮ ВАРТІСТЮ КОРПОРАТИВНИХ ПІДПРИЄМСТВ	286
Сусол Л.	ТИПИ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ТА ЇХ РОЛЬ У БІЗНЕСІ	288
Шibaєва Н., Єфремов А.	РОЛЬ СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ТЕОРІЙ У МОДЕЛЮВАННІ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ	291
Яковлев В.	СУТНІСТЬ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ У ФІНАНСОВОМУ СЕКТОРІ	293

РОЗДІЛ 6		
МЕХАНІЗМИ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОЇ ТА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНОГО БІЗНЕСУ		
Andrushko R.	FEASIBILITY OF CREATING AN ACCOUNTING AND ANALYTICAL SYSTEM OF AGRO-INNOVATION COSTS for INCREASING CONTROL EFFICIENCY	296
Ciloci R., Trushkina N., Prokopyshyn O.	ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ: ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ	300
Опуг М., Dobrovolska S., Panchyshyn S.	GLOBAL BUSINESS SPEAKS ENGLISH	303
Panchyshyn S., Dobrovolska S., Опуг М.	ENGLISH PROFICIENCY IS THE KEY TO SUCCESS IN GLOBAL BUSINESS	306
Panchyshyn S., Dobrovolska S., Опуг М.	IMPORTANCE OF ENGLISH IN INTERNATIONAL BUSINESS AND TRADE	309
Pylypenko K., Cherniavska T., Sorokovyk O.	DEVELOPMENT AND PERFORMANCE OF RURAL TOURISM IN UKRAINE: REGULATORY CONTROL AND IMPACT FACTORS	312
Tesliuk Y.	METHODS OF STATE REGULATION OF INNOVATIVE ACTIVITY	315
Ishchenko O.	GLOBALIZATION AND ITS IMPACT ON INTERNATIONAL ACTIVITIES AT HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS	317
Архієреєв С.	ГЛОБАЛЬНІ ЛАНЦЮЖКИ СТВОРЕННЯ ВАРТОСТІ ЯК НАПРЯМ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ УКРАЇНИ	320
Бащинська Ю.	ТУРИСТИЧНА ПРИВАБЛИВІСТЬ ЗАХІДНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ	322
Булик О.	РОЗВИТОК ТРАНСНАЦІОНАЛЬНОГО БІЗНЕСУ В РОЗВИНУТИХ КРАЇНАХ	324
Васильєв С.	ТРАНСНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ЯК ГЛОБАЛЬНИЙ ТРЕНД СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ	327
Васильцова С., Гончаренко С.	ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЇ ДЛЯ УСПІШНОГО ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ	330
Гацько А., Приходько Т., Ігнатова Є.	АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ГАЛУЗІ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРАГНЕНЬ УКРАЇНИ	332
Гришина Л., Холодович Ю.	ІНВЕСТИЦІЙНА СКЛАДОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ПРОМИСЛОВОСТІ РЕГІОНУ	335
Грідін О.	ВИЗНАЧАЛЬНІ ПЕРЕДУМОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УСПІШНОГО ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	338
Гурмус М.	ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ	341
Гуторов О.	ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В АГРОПРОМИСЛОВОМУ КОМПЛЕКСІ	344
Гуцуляк І., Гуцуляк М.	СУТНІСТЬ, ПРИНЦИПИ ТА ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ФАНДРАЙЗИНГУ	347

Єфремова Н., Ломовських Л.	СТРУКТУРА ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ	350
Кобелева А.	ДОСЛІДЖЕННЯ МЕТОДОЛОГІЧНОГО ЗМІСТУ КОМЕРЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ІННОВАЦІЙНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ	352
Кокоріна В.	СЕРЕДОВИЩЕ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ ДЛЯ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В ГЛОБАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ	355
Косенко С., Глізнуца М., Перерва П.	ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ФОРМ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПРОМИСЛОВОМУ ПІДПРИЄМСТВІ	357
Линник О.	СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ	360
Марченко М.	ЦИФРОВІ ЛАНЦЮГИ ПОСТАВОК ЯК СПОСІБ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ	362
Маслак М.	ДОСЛІДЖЕННЯ КРИТЕРІЮ ЕФЕКТИВНОСТІ ТРАНСФЕРУ ТЕХНОЛОГІЙ OUT-THE-DOOR	364
Меліхова Т., Мась Д.	УПРАВЛІННЯ ЗАЛУЧЕННЯМ ІНВЕСТИЦІЙ У ВІДНОВЛЮВАНІ ДЖЕРЕЛА ЕНЕРГІЇ	367
Мірошник М., Бабич Д.	МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ КОНКУРЕНЦІЇ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	370
Мороз О.	ПЕРЕДУМОВИ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ В ПОСТКРИЗОВИЙ ПЕРІОД	372
Нехай В.	ДОСВІД ТА ФОРМИ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	375
Новік І., Подрез О., Перерва П.	ДОСЛІДЖЕННЯ НАСЛІДКІВ ФІНАНСОВИХ РИЗИКІВ У МІЖНАРОДНОМУ БІЗНЕСІ	378
Пугачов В.	ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ	381
Оганісян А.	ОРГАНІЧНЕ ВИРОБНИЦТВО ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНЕ ПІДґРУНТЯ ЕКСПОРТООРІЄНТОВАНОГО РОЗВИТКУ АГРОБІЗНЕСУ	384
Орлов В.	ВИКОРИСТАННЯ НАСІННЯ ТА СОРТІВ УКРАЇНСЬКОЇ СЕЛЕКЦІЇ ЯК ЗАПОРУКА ФОРМУВАННЯ ВИСОКИХ УРОЖАЇВ ТА ЗМІЦНЕННЯ ПОТЕНЦІАЛУ ВІТЧИЗНЯНОГО АПК	386
Полякова Ю.	ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОЇ РЕКЛАМИ В ДІЯЛЬНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ	388
Синюра-Ростун Н.	ЕКСПОРТНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ	390
Сиротюк Г., Янковська К.	ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ	392
Сорока Є., Кобелева Т., Перерва П.	КОМПЛАЄНС ЯК ІННОВАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ БОРОТЬБИ З КОРУПЦІЄЮ	395
Степаненко С., Руденко С.	ПРИНЦИПИ УПРАВЛІННЯ ВІДТВОРЕННЯМ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СУБ'ЄКТІВ АГРАРНОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ЕКОНОМІКИ	398
Тютюнник С., Дугар Т.	ОСОБЛИВОСТІ ЗЕД-РОЗРАХУНКІВ У ПЕРІОД ЗАПРОВАДЖЕННЯ ВОЄННОГО СТАНУ	401

Устиновська Т., Клебан О., Тур О.	АКТИВІЗАЦІЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПІДПРИЄМНИЦТВІ	403
Федорович Д.	МЕХАНІЗМИ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ	406
Ханас В.	СУТНІСТЬ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ТА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКО- ГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	408
Черепанова В., Матросова В., Перерва П.	МІЖНАРОДНІ ПЕРСПЕКТИВИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	411
Шаповал В., Косенко А., Перерва П.	ІННОВАЦІЙНА СКЛАДОВА КОМЕРЦІЙНОГО УСПІХУ ПІДПРИЄМСТВА	414
Шибасєва Н., Єфремов А.	РОЛЬ СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ТЕОРІЙ У МОДЕЛЮВАННІ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ	417
Гаврик О., Свиноус І.	МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ БЮДЖЕТУВАННЯ В МОЛОЧНОМУ СКОТАРСТВІ	419

УДК 378:005.336.1-047.44

Горошанська О.

*к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку, аудиту та оподаткування,
Кацена Н.*

*д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку, аудиту та оподаткування,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків*

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Сьогодні діяльності закладів вищої освіти відбувається в умовах скорочення обсягу бюджетного фінансування, зменшення чисельності потенційних та діючих здобувачів вищої освіти, збільшення собівартості освітніх послуг внаслідок підвищення тарифів на комунальні послуги, цін на товари та роботи, незадовільного стану матеріально-технічної бази тощо. Можливості подальшого розвитку ЗВО, створення умов для якісного надання освітніх послуг на пряму залежать від ефективності управління його ресурсами.

В теорії менеджменту ефективність управління розглядається з точки зору існуючих концепцій, які відрізняються за критеріями та показниками, що лежать в їх основі. Так, відповідно до функціональної концепції ефективність управління визначається співставленням результатів і витрат самої системи управління у вартісному виразі під впливом дії різних чинників (наприклад, зміни чисельності працюючих, автоматизації процесів управління тощо).

Основним критерієм оцінки ефективності управління за концепцією досягнення «балансу інтересів» є задоволення очікувань і потреб усіх зацікавлених у результатах діяльності навчального закладу груп: держави, суспільства, власників, споживачів, працівників, контрагентів. Критерієм ефективності управління згідно з системною концепцією є показники, що характеризують ступінь адаптації навчального закладу до зовнішнього середовища. В межах композиційної концепції критерії ефективності управління фінансово-господарською діяльністю ВНЗ визначається впливом управлінської праці на результати діяльності [1, с. 99]. За концепцією збалансованої системи показників (Balanced Scorecard (BSC)) оцінка управління ефективністю діяльності охоплює такі напрями, як фінанси, ринок, внутрішні процеси й навчання та зростання. У даній системі фінансові й нефінансові індикатори інтегруються з урахуванням причинно-наслідкових зв'язків між результатними показниками й ключовими чинниками, під впливом яких вони формуються [2].

Ефективність управління ЗВО – це багатогранна категорія, яка вимагає комплексного підходу до її визначення, розробки методики оцінки. Методологічним підґрунтям для визначення ефективності управління навчальним закладом має стати системний підхід, що об'єднує весь комплекс взаємодіючих елементів, і спирається на систему показників.

Враховуючи особливості діяльності та види отриманого ефекту, оцінку ефективності управління ЗВО пропонується здійснювати за блоками показників:

1) економічної ефективності (коефіцієнт співвідношення надходжень коштів зі спеціального фонду до суми надходжень із загального фонду державного бюджету; коефіцієнт співвідношення надходжень коштів від додаткової (господарської) діяльності до суми надходжень від основної діяльності; профіцит(дефіцит) на 1 грн. надходжень коштів);

2) соціальної ефективності (коефіцієнт плинності кадрів, частка здобувачів вищої освіти з особливими потребами; частка випускників, які були працевлаштовані за спеціальністю; коефіцієнт задоволеності працівників умовами праці; частка непогашеної заборгованості із заробітної плати в загальній величині зобов'язань за розрахунками з оплати праці);

3) академічної ефективності (частка здобувачів вищої освіти, яких було відраховано до закінчення терміну навчання; частка здобувачів вищої освіти, які брали участь у програмах міжнародної академічної мобільності (тривалістю не менше 1 місяця, за календарний рік); частка здобувачів вищої освіти, яких було залучено до виконання науково-дослідних тем та проектів, які виконувались у ЗВО);

4) організаційної ефективності; кількість ліжко-місць у гуртожитку на 1 здобувача вищої освіти; коефіцієнт оновлення основних засобів; частка майна, яке не використовується в навчальному процесі та в інших видах діяльності; частка навчальних аудиторій, які оснащені мультимедійним обладнанням або іншим спеціальним обладнанням, яке забезпечує виконання функцій мультимедійного обладнання).

Наведена система показників представлена відносними величинами, що робить її придатною для порівняльної оцінки ЗВО. Для отримання узагальнюючої характеристики ефективності управління, яка інтегрує часткові показники оцінки, може бути використано таксономічний аналіз. Даний метод дозволить звести сукупність ознак досліджуваного явища до однієї синтетичної ознаки, а також визначити ступінь віддаленості його фактичного рівня від певної визначеної у просторі точки що є еталоном ефективності.

Впровадження запропонованої системи показників в практику діяльності ЗВО дозволить їм значно підвищити рівень оцінки ефективності управління трудовими, матеріально-технічними та фінансовими ресурсами, стане основою для розроблення обґрунтованих стратегій розвитку для більш ефективного виконання своєї місії.

Список використаних джерел:

1. Рижа Т.В., Федорчук О.С. Оцінка ефективності управління фінансово-господарською діяльністю вищих навчальних закладів. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2013. № 5. Т.1. С. 98–100.

2. Гуралюк А.Г. Концепції оцінки ефективності управління навчальним закладом. URL: http://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/metod_upr_osvit/v_3/8.pdf